

Grundošekova Otilija iz Placarja še ne razume borbe proti kolaradskemu hrošču

Kljub dejstvu, da se že vsa leta po osvoboditvi povsod toliko govori in piše o nevarnosti, ki preti krompirju s strani kolaradskega hrošča, kljub prizadevanju Osvobodilne fronte in ljudske oblasti, da bi prebivalstvo v lastnem interesu posvetilo borbi proti temu nevarnemu škodljivcu vso pozornost, najdemo še vedno ljudi, ki grede mimo vsega tega in ne razumejo ali nočejo razumeti važnosti te borbe za prehrano celotnega prebivalstva. Nekateri primer, kaznovanja poedincev, ki prav tako niso smatrali za potrebno v tem sodelovati, jih niso naučili, da v naporih skupnosti in v korist vseh, poedinci ne morejo stati ob strani.

Ob prvi pregleda krompirjevih nasadov dne 3. julija je bil med vsemi ostalimi v Placarju povabljen in opozorjen na sodelovanje v akciji proti kolaradskemu hrošču tudi Grundošek Rudolf iz Placarja št. 55. On je sodelovanje odbil z besedami, da je sam in da se ne more pr. družiti. Kmalu za tem je za skupino pregledovalcev prišla njegova hčerka Otilija in odgovorila Zorec Elizabeti, pos. hčerko iz Zg. Placarja z besedami: »Ali nimaš drugega dela, da hodiš tu zraven, raje bi doma ležala.« Grundošek Otilija pač n. mogla najti primernejših besed, da bi bolje izrazila svoje nezadovoljenje napram naporom domačinov v Placarju, ki so vezani tudi na njeno sodelovanje. Izrazila je s tem odpor celotne Grundoškovke družine proti gospodarskim ukrepom, ki imajo namen, zagotoviti delovnim ljudem prehrano in pokazala, da ne razume ali da ne razume tega namena.

Grundošek Otilija se ne bo mogla čuditi, če bo klicana na odgovornost zaradi namernega nezaznavanja skrbi ljudske oblasti za prehrano, niti se temu ne bo mogel čuditi njen oče, če v svoji družini ni znal ali ni hotel razjasniti pojmov o dolžnostih spoštovanja gospodarskih ukrepov ljudske oblasti. —Z—

Prvo predavanje Foto-kino amaterskega društva v Ptuj

V sredo, 12. julija ob 19. uri je bil v dvorani Mestnega komiteja LMS v Ptuj prvo predavanje za člane Foto-kino amaterskega društva. Predavanja se je udeležilo 30 članov in članic, večinoma mladincev, od katerih je bilo 8 članov iz JA.

Pred predavanjem je bil zvoljen iniciativni odbor Foto-kino amaterskega društva v Ptuj. Za predsednika je bil izvoljen tov. Hlupić Alojz iz Ptuj, za sekretarja tov. Simonič Janko, za blagajnika pa tov. Silak Marica.

Predsednik tov. Hlupić je imel kratko predavanje o razvoju fototehnike ter njene poti do množične uporabe fototehničnih pripomočkov.

Od 15. julija t. l. dalje se bo vršil redni tečaj za foto-kino amatere, k se bo vršil tedensko ob torkih in petkih ob 19. uri v dvorani MK LMS v Ptuj, Vseh svetnikov ulica. Mnogim ljubiteljem fototehnike je s tem nudena možnost, da se vključijo v društvo in v njegovem okviru praktično uveljavijo dosedanje fotoizkušnje, obenem pa si pridobijo teoretično znanje za uspešno udeleževanje na polju fototehnike.

S. J.

Varčujmo

Ljudsko varčevanje v splošnem, a denarno še posebej, je za socialistično gospodarstvo izredno velikega pomena. Ves privarčevani denar, skoncentriran v državnih bankah, se uporablja za izvrševanje nalog, ki so postavljene s splošnim državnim gospodarskim planom: za povečanje proizvodnje, za zvišanje produktivnosti, za znižanje proizvodne cene. Vsi tega so hranilne vloge predpogoji za izgradnjo socializma, predpogoji za boljšo in srečnejšo bodočnost delovne ljudstva.

Z ozirom na važnost, ki jo imajo hranilne vloge pri izgradnji socializma in na dosedanj razvoj varčevanja, ki sicer stalno narašča, moramo vendarle ugotoviti, da še daleč niso izčrpane vse možnosti za varčevanje, vendar še naša ljudska oblast izdala vrsto predpisov, ki postavljajo varčevanje pod posebno zaščito in skrb države.

PREKLICI

Preključim kot nerisnične žalitve, ki sem jih dne 29. junija 1949 izrekla o Sprahu Jakobu, sprevozniku avtobusne proge Ptuj—Sv. Andraž v Slov. gor., pred vsemi potniki, jih obžalujem ter se imenovanemu zahvaljujem, da je odstopil od kazenskega pregona.

Godina Kristina, pos., Senčak 22

Treba je pomagati zadrugam, da bodo maksimalno izkoristile sredstva in možnosti, ki jih imajo, da bodo čim bolj organizirale delo in čim bolj izkoristile krajevne vires ter čim bolj gospodarile.

Dopisujte v „Naše delo“

Temeljni zakon o kmetijskih zadrugah

(Nadaljevanje)

71. člen

Ce zadrugi, ki je obdržal zemljo v svoji lasti, preneha biti član zadruge, se mu vrne zemlja, ki jo je vložil, v zadruge, ali pa druga ustrežajoča zemlja. Če se je cena zemlje, ki je bila ugotovljena ob pristopu v zadruge, zaradi melioracije ali zaradi drugih ukrepov povečala, mora lastnik zadruge v denarju plačati razliko nad ugotovljeno ceno zemlje.

Ce izstopi zadrugi iz zadruge, če trte oblike, mu zadruge lahko da v uporabo zemljišče, ki je neizogibno potrebno za vzdrževanje njegove družine.

72. člen

Cena zemljišč (njiv, travnikov, pašnikov in zemljišč s trajno kulturo), gozdov, inventarja in delovne in plemenne živine, ki so vloženi v zadruge, se določi ob vložitvi v zadruge.

73. člen

Ce umre zadrugi, ki je vložil v zadruge svojo zemljo in jo obdržal v svoji lasti, podedujejo njegovi dediči zadrugi njegove pravice nasproti zadrugi.

Ce dediči niso zadrugi, lahko pristopijo k zadrugi, če izpolnjujejo tudi druge pogoje za zadrugi članstvo. Ce dediči ne pristopijo k zadrugi, ostane zemlja njej, dediči pa podedujejo zapustnikovo pravico do zakupnine oziroma do obresti, če je pokojni zadrugi dobval eno ali drugo.

Ce so dediči umrlega zadrugi njegovi mladoletni otroci, prevzame zadruge skrb za njihovo vzdrževanje, vzgojo in šolanje.

74. člen

Ce umre zadrugi brez dedičev, postane zemlja, ki jo je vložil v zadruge, pa tudi občine in vse drugo njegovo premoženje last zadruge.

4. Vodstvo zadrugnega gospodarstva

75. člen

Kmečke obdelovalne zadruge morajo voditi svoje gospodarstvo po planu in morajo izpolnjevati naloge in obveznosti, ki so dane z državnimi plani in ki jih imajo do države, o pravem času in natanko.

Kmečke obdelovalne zadruge morajo voditi svoje gospodarstvo tako, da kar najbolj racionalno uporabljajo vse možnosti in dane okoliščine za razvoj svojega kmetijstva in da izboljšujejo in povečujejo svoje kmetijsko pridelovanje s tem, da uporabljajo sodobno znanost in tehniko in da povečujejo storilnost dela.

5. Delovna ureditev in delovna razmerja

76. člen

Delo v kmečkih obdelovalnih zadrugah opravljajo zadrugi sami osebno. Dolžnost zadrugičnikov je, da po svojih zmožnostih in strokovnem znanju opravljajo v zadrugi delo, ki jim ga zadruge naloži.

Zadruge nalaga svojim zadrugičnikom delo po njihovih zmožnostih, po strokovnem znanju in nagnjenih in po njihovih drugih osebnih lastnostih.

V kmečkih obdelovalnih zadrugah se dela praviloma v delovnih skupinah.

Delo se v zadrugi tako uredi, da se na vseh delovnih mestih vzbuja, podziga in razvija pri zadrugičnikih lastna vzpodbuda in podjetnost, obenem pa osebna odgovornost za delo, ki ga opravljajo.

77. člen

Zasluge se zadrugičnikom odmeri po opravljenih delovnih dnevih, obračuna pa se na podlagi skupnih dohodkov zadruge, od katerih se prej odtegnejo prispevki za sklade in zakupnine, oziroma obresti, ki se dajejo zadrugičnikom za vloženo zemljo.

Minister za kmetijstvo FLRJ izda splošne predpise, kako se določijo delovni dnevi po različnih vrstah del, ki se opravljajo v zadrugi.

78. člen

Zasluge zadrugičnikov se obračuna v denarju, izplača se pa v denarju in v pridelkih.

Koliko pridelkov se lahko da zadrugičnikom na račun njihovega zasluga po številu opravljenih delovnih dni, določi minister za kmetijstvo FLRJ v sporazumu z ministrom za trgovino in prekrbo FLRJ.

79. člen

Zasluge se izplačuje zadrugičnikom ob koncu leta. Zadruge pa lahko daje v skladu s pravili zadrugičnikom že med letom predmete glede na opravljene delovne dneve.

80. člen

Zadruge lahko daje zadrugičnikom posebne nagrade za posebno prizadevanje, za povečanje pridelka, za zboljšanje pridelkov in za druge uspehe pri delu.

81. člen

Dolžnost zadrugičnikov je, da so pri delu disciplinirani: in da se držijo navodil predsednika in drugih voditeljev zadrugnega dela.

Zadrugi zbor izda na podlagi splošnih predpisov ministra za kmetijstvo FLRJ pravilnik o delu in delovni disciplini v zadrugi.

6. Razdelitev dohodkov in skladi

82. člen

Skupni dohodki kmečke obdelovalne zadruge se določijo tako, da se od vrednosti skupnega letnega pridelka odšteje vrednost dejanskih stroškov zadruge, med katere se štejejo tudi plačila za storitve zadrugičnikov, vplačila v amortizacijski sklad in upravni stroški. Iz tako zračunanih skupnih dohodkov zadruge se poravnajo po vrsti prispevki

za druge zadrugne sklade, zakupnine oziroma obresti in zaslužek zadrugičnikov.

83. člen

Kmečka obdelovalna zadruge ima te sklade:

1. temeljni sklad;
2. amortizacijski sklad;
3. obratne sklade;
4. rezervne sklade;
5. socialni sklad;
6. sklad za kulturo in prosveto.

84. člen

V temeljni sklad spadajo zemlja in delovni pripomočki (naprave, zgradbe, stroji in živina), ki so zadrugi last, in denarna sredstva, ki so namenjena kapitalni graditvi.

Ta sklad se vsako leto povečuje s prispevkom od skupnih letnih dohodkov zadruge. V temelni sklad se vložijo vsako leto odstotek skupnih dohodkov, ki ga določi zadrugi zbor v skladu s splošnim okrajne zadrugne zveze in v okviru zadrugičnikih pravil.

Temeljni sklad je nedotakljiv in je namenjen za večanje in širjenje zadrugne lastnine.

85. člen

Amortizacijski sklad se ustvari iz sredstev, ki se vsako leto vplačujejo vanj v danem odstotku od vrednosti delovnih pripomočkov, ki so bili vloženi v temeljni sklad zadruge. Amortizacijsko stopnjo določi v mejah splošnih predpisov vlade FLRJ zadrugi zbor, potrdi pa jo okrajna zveza kmetijskih zadrug.

Amortizacijski sklad je nedotakljiv.

86. člen

Obratni skladi so:

- a) semenski sklad;
- b) sklad krme in
- c) druga obratna sredstva.

Semenski sklad se določi po tem, koliko semen rabi zadruge na leto. Semenski sklad je nedotakljiv.

87. člen

Rezervni skladi so:

- a) rezervni semenski sklad;
- b) rezervni sklad krme in
- c) rezervni sklad prehrane.

V rezervnem semenskem skladu je 15 do 20% semenja, ki ga zadruge rabi na leto.

V rezervnem skladu krme je zaloga krme, ki znaša 10 do 15% krme, ki jo zadruge rabi na leto.

Rezervni sklad prehrane ima namen, zavarovati zadruge ob slabih letinih in v njem 10 do 15% žita, ki ga rabi zadruge na leto za prehrano zadrugičnikov.

Rezervni skladi se zbirajo polegoma, kakor to sklone zbor.

88. člen

Namen socialnega sklada je, da se podpirajo zadrugičniki, ki so začasno nezmožni za delo, invalidi in zadrugičniki, ki ne morejo delati zaradi delovne onesposobljenosti ali starosti, pa tudi zadrugičniki, ki iz opravičenih razlogov ne zaslužijo v zadrugi toliko, da bi se lahko preživljali. Razen tega je namen sklada, da se daje plačilo poročinam, dokler traja poročniški dopust, da se vzdržujejo, vzgajajo in šolajo mladoletni otroci pokojnih zadrugičnikov, da se gradijo otroške jasli in zabavišča, da se, da e prva pomoč tistim, ki se pri delu poškodujejo ali zbolijo, in da se dajejo podpore za zdravljenje zadrugičnikov in za ustanavljanje zdravstvenih in ambulantnih postaj itd.

V ta sklad se vloga odstotek od skupnih dohodkov zadruge, ki ga določi zbor v skladu s planom okrajne zveze kmetijskih zadrug.

89. člen

Sklad za kulturo in prosveto je namenjen razvoju kulturnega in prosvetnega delovanja zadruge.

V ta sklad se vložijo odstotek od skupnih dohodkov zadruge, ki ga določi zbor v skladu s planom okrajne zveze kmetijskih zadrug.

90. člen

Sredstva posameznih zadrugnih skladov se smejo uporabljati samo za namene, za katere so določeni.

V. Združevanje zadrugnih organizacij

1. Okrajne zveze kmetijskih zadrug

91. člen

Splošne kmetijske zadruge in kmečke obdelovalne zadruge na območju enega okraja se združijo v okrajno zvezo kmetijskih zadrug, ki je višja zadruga gospodarska organizacija.

V okrajno zvezo kmetijskih zadrug vstopijo tudi kmetijske predelovalne zadruge in druge kmetijske zadruge, če jih je kaj na območju okraja.

92. člen

Kot višje zadrugne gospodarske organizacije imajo okrajne zveze kmetijskih zadrug tele poglavitne naloge:

- a) da skrbijo s svojim gospodarskim planom za enotnost zadrugnega kmetijstva v okraju;
- b) da uporabljajo znanstvene metode dela in moderna proizvodna sredstva in s tem izboljšujejo kmetijsko pridelovanje;
- c) da širijo kmetijsko socialistično področje s tem, da povečujejo in zboljšujejo premoženje zveze in tako utrjujejo moč zadrugne lastnine;
- č) da za svoje potrebe in za potrebe včlanjenih zadrug in zadrugičnikov ustanavljajo zgradbe posestva, drevesnice, živinorejska posestva, plemenilne in semenske postaje, kmetijske strojne postaje, obrtne in industrijskoobrtne delavnice, v katerih predelujejo kmetijske pridelke in da zidajo druge gospodarske objekte;

d) da pomagajo zadrugam s tem, da organizirajo varčevanje in kredit;

e) da odkupujejo kmetijske prideleke, zato da se skupno predelujejo in prodajajo;

2. a) da skrbijo za napredek zadrug in za njihovo organizacijsko ureditev;

b) da nadzorujejo delo zadrugičnikov, da jim z inštruktorji strokovno in organizacijsko in tudi sicer pomagajo in da imajo pregled nad njihovim delovanjem;

c) da dajejo napotila za delo zadrug;

č) da pomagajo zadrugam pri planiranju pridelovanja in pri izpolnjevanju plana;

d) da opozarjajo zadruge in delovne kmete na prednosti skupnega pridelovanja in na znanstvene metode in sodobna sredstva za to pridelovanje;

e) da organizirajo oskrbovanje zadrug;

f) da skrbijo za kulturno, idejno in politično vzgojo v zadrugah;

g) da skrbijo za strokovno vzgojo zadrugnega kadra in

h) da opravljajo revizije vsega delovanja zadrug.

93. člen

Materialna podlaga za izpolnjevanje nalog, ki jih imajo okrajne zveze kmetijskih zadrug, je zadrugno premoženje, in splošno ljudsko premoženje, ki jim je dano v uporabo.

94. člen

Okrajna zveza kmetijskih zadrug sprejme svoj gospodarski plan na svojem zboru. Ta plan spada v okvir okrajnega gospodarskega plana.

Ko se na seji izvršilnega odbora okrajne zveze kmetijskih zadrug z namenom, da se vnese v okrajni gospodarski plan, sta navzoča predsednik okrajne zveze kmetijskih zadrug in en član njenega upravnega odbora.

95. člen

Okrajne zveze kmetijskih zadrug lahko določijo v svojih pravilih, da morajo zadrugne organizacije plačevati prispevke zadrugi zvez, ki ji pripadajo.

96. člen

Določbe tega zakona, ki se tičejo razpolaganja z zadrugnim premoženjem in uporabljanja zadrugnega in splošnega ljudskega premoženja in ki veljajo za kmetijske zadruge, se primerno uporabljajo tudi za okrajne zveze kmetijskih zadrug.

2. Višje zveze kmetijskih zadrug

97. člen

Okrajne zveze kmetijskih zadrug na območju oblasti se združijo v oblastno zvezo kmetijskih zadrug.

Vse oblastne zveze kmetijskih zadrug na območju ljudske republike se združijo v republiško zvezo kmetijskih zadrug.

Oblastne zveze kmetijskih zadrug in republiške zveze kmetijskih zadrug skrbijo za udržitve kmetijskih zadrugnih organizacij, ki so na območju njihove oblasti oziroma njihove ljudske republike, in opravljajo splošno nadzorstvo nad njihovim delom.

Oblastne in republiške zveze kmetijskih zadrug imajo lahko z dovoljenjem republiškega ministra za kmetijstvo posebne preskrbovalnice, ki preskrbujejo kmetijske zadruge in okrajne zveze kmetijskih zadrug in jim pomagajo.

98. člen

Republiške zveze kmetijskih zadrug se članice glavne zadrugne zveze FLRJ.

3. Ustanovitev in organi kmetijskih zadrugnih zvez

99. člen

Okrajne, oblastne in republiške zveze kmetijskih zadrug se ustanovijo na podlagi pravil, ki jih potrdi republiški minister za kmetijstvo. On tudi odloča o prenehanju teh zvez.

Zoper odločbo po prejšnjem odstavku se lahko vložijo pritožba na republiško vlado.

100. člen

Napozneje v enem mesecu po potrditvi njihovih pravil se okrajne zveze kmetijskih zadrug vpišejo v register pri izvršilnem odboru oblastnega ljudskega odbora.

Zoper odločbo, s katero se zavrne predlog za registracijo, se lahko vložijo pritožba na republiškega ministra za kmetijstvo.

101. člen

Organi zadrugnih zvez so zbor, upravni odbor in nadzorstveni odbor.

102. člen

Zbor je najvišji organ zveze, ki voli in razvezuje njene organe in odloča o najpomembnejših zadevah zveze.

Zbor zveze sestavljajo odposlanci zadrugnih organizacij, ki so združene v tej zvezi. Število odposlancev posameznih zadrugnih organizacij se določi po številu njihovih zadrugičnikov, in sicer po razmerju, ki je določeno v pravilih zadrugne zveze.

103. člen

Upravni odbor je izvršilni organ zadrugne zveze, ki predstavlja in zastopa zvezo in vodi vse njeno delo.

Upravni odbor je sestavljen iz predsednika in več članov.

Nadzorstveni odbor je nadzorstveni organ zadrugne zveze.

Število članov upravnega odbora in članov nadzorstvenega odbora določijo pravila zadrugne zveze.

104. člen

Določbe tega zakona o ustanovitvi, zglečnih pravilih, registraciji in organih kmetijskih zadrug se primerno uporabljajo tudi za kmetijske zadrugne zveze, če ni zanje kaj drugega določeno.

VI. Državno podpiranje zadrugnih organizacij in nadzorstvo nad njihovim delom

105. člen

Država podpira kmetijske zadruge in zadrugne zveze s tem, da jim daje v uporabo zemljišča in velike kmetijske stroje, da jim dodeljuje strokovne kadre, da jih preskrbuje z industrijskim blagom, da jim daje organizacijsko pomoč in da izdaja še druge ukrepe in olajšave, ki so določeni v tem zakonu in v predpisih, ki se izdajo na njegovi podlagi.

106. člen

Zadruge lahko arondirajo svoja zemljišča samo z zamenjavo.

Zemljišča se zamenjajo v prvi vrsti na podlagi sporazuma med zadrugo in lastnikom. Če se sporazum ne doseže, se opravi zamenjava na podlagi predpisov, ki jih izda vlada FLRJ.

107. člen

Kadar se opravi razlastitev v korist zadrugne organizacije, se lahko da lastnikom plačilo za razlastično premoženje, tudi v državnih obveznicah po določbah temeljnega zakona o razlastitvi.

V takšnem primeru povrne zadruge državi zneske, ki jih mora država plačati na podlagi teh obveznic.

108. člen

Ministrstvo za kmetijstvo FLRJ oziroma republiška ministrstva za kmetijstvo opravljajo v mejah svoje pristojnosti splošno nadzorstvo nad delom zadrugnih organizacij.

Izvršilni odbori oblastnih, oziroma okrajnih in mestnih ljudskih odborov sproti nadzorujejo v mejah svoje pristojnosti delo kmetijskih zadrugnih organizacij na območju teh odborov.

109. člen

Državni organi, ki nadzorujejo delo zadrugnih organizacij, lahko razveljavijo odločbe zadrugnih organov, če so v nasprotju z zakonom ali z drugimi predpisi ali določbami državnih gospodarskih planov ali s pravili zadrugnih organizacij.

Zoper odločbe, ki se izdajo po prejšnjem odstavku, se lahko vložijo pritožbe na višji državni organ v polnajstih dneh po sprejemu odločbe.

VII. Kazensko pravno varstvo zadrug

110. člen

Dokler ne bo izdan poseben del kazenskega zakonika, se za kazniva dejanja, ki so naperjena zoper zadruge kot prostovoljne gospodarske organizacije delovnih kmetov, sodi in se izrekajo kazni po tem zakonu. Za druga kazniva dejanja, ki so storjena v škodo zadrug, se uporabljajo veljavni predpisi.

(Koniec prihodnjic)

Nogomet

SSD Branik : SD Drava 4:2 (2:2)

V četrtek popoldne je bila odigrana povratna nogometna tekma med SSD Branikom iz Maribora in SD Dravo iz Ptuj. Moštvo sta nastopili v naslednjih postavah: Branik: Toplak (Marguč), Strnad, Trpin, Gajsek, Janžekovič, Bosina, Zelezinger, Vitek, Gomoli, Gabrijan. Pl